

Lilliggende. Jeg kan ikke troe, at det vilde være ønskeligt, om denne Bestemmelse blev optagen i Loven; thi naar en Eier paa sin egen Rod bygger et Huus til Udleie, vil der i Regelen aldeles ingen Udskykning foregaae; Jorden vil vedblive at være en Deel af den gamle Eiendom, hvad enten Vedkommende først bygger Huset og saa leier det bort, eller leier Jorden alene bort. Men jeg troer heller ikke, at Forslaget i mindste Maade vil være til deres Fordeel, som tage saadanne Huse; thi da man aabendart ikke kan tvinge nogen Bonde til at bygge et saadant Huus med et bestemt Lilliggende til sin Eiendom, vil han kun gjøre det, naar det er i hans egen Interesse. Det er desuden aldeles klart, at i mange Tilfælde vil et saa lille Jordtilliggende ingenlunde være til sandt Gavn for dem, som dog væsentlig ere henviste til at søge deres Erhverv ved at arbeide for Andre.

B. Scholer: Efter Opfordring af den ærede Rigsdagsmand for Ringkjøbing Amts 4de Valgfreds (P. Knudsen) har jeg tiltraadt Vædringsforslaget til § 5, ikke fordi jeg fandt det tilstrækkeligt, men fordi jeg ansaae det for nødvendigt, at der fastsattes en Bestemmelse med Hensyn til Eiendomme mellem 1 og 2 Tdr. Hartkorn paa Jyllands Hedeegne. Der kan nemlig der gives Eiendomme, hvoraf der ved Opdyrkning kan opstaae flere Gaarde, som meget godt kunne ernære flere Familier; jeg indrømmer gjerne, hvad den ærede Indenrigsminister i Lovudkastets Motiver har anført hvad de opdyrkede Egne angaae; men det passer ikke paa de Egne, som ved en hensigtsmæssig Cultur kunne opdyrkes. Der eksisterer saaledes i Ringkjøbing Amt en Eiendom paa 220 Tdr. Land, som staaer for lidt over 3 Skpr. Hartkorn; en Mand har kjøbt denne Eiendom, fordi han fandt Mergel deri, og ved den nye opfundne Algerdyrkningsmethode med Brændingen af Moser har han indvundet en Eiendom, som er den største i Soguet og om nogle Aar vil blive en lille Herregaard. Nu kan han paa Grund af, at han er Huusmand udstykke sin Eiendom til sine Børn, og enhver af dem kan faae en god lille Bondegaard; men hvis denne Eiendom var 9 Skpr. Hartkorn, kunde han ifølge Lovudkastet ikke udstykke den til jevne

gode Bøndergaarde. Kun fordi jeg fandt, at der var denne Mangel ved dette Lovforslag, har jeg tiltraadt Vædringsforslaget; men da den ærede Ordfører har erklæret, at der ved 3die Behandling skulde foregaae en Vædring med dette Mærke, 1 Td. Hartkorn, som gjør Udskillelsen mellem Gaards og Huusmand, og for hvilket jo kan substitueres Kjørepligt, finder jeg ingen Grund til at holde paa Forslaget, og skal derfor stemme mod det.

Sørensen: Den af mig til § 7 foreslaede Tilføielse gaaer ud paa, at de øvrige Parceller maae kunne ansættes idetmindste til $\frac{1}{4}$ Album Hartkorn Alger og Eng, naar den vordende Eier af en Parcel paa i detmindste $\frac{1}{4}$ Album Hartkorn bliver selv dens Beboer; hvorimod naar Eieren af Parcelen bygger samme til Udfæste eller Udleie, maa enhver dertil anvendt Parcel ikke erholde et mindre Jordareal, end idetmindste paa 3 Skpr. Hartkorn. Mine Betragtninger og Grunde derfor ere følgende: Vi maae ikke sætte en Grændse for dem, som kunne blive Selveiere selv paa den mindste Plet Jord, paa et saakaldet jordløst Huus; thi en saadan Mand, som ikke enten er Haandværker, eller Dagleier eller Arbeidsmand, vil ved denne Vædring kunne ernære en Familie, saalænge han er Eier af et saadant Huus, med mindre Sygdomme eller andre Uheld indtræffe. Af den Slags Familier er der Mange, og der høves Trang til at have saadanne Familier, da de ere meget nyttige Statsborgere. At sætte en Grændse for, at disse Mænd ikke kunde erholde selv den mindste Plet til Beboelse, er efter min Mening høist urigtigt. I den Henseende er ogsaa Paragraphen fuldkommen rigtig, at Udskykningen kan gaae til en Fjerdedeel Album Hartkorn; — men anvende vi det nu paa de større Eiere, der ville gjøre fattige Arbeidere til deres Eiendom ved at udstykke Jord til Leie og Beboelse for dem paa en Fjerdedeel Album Hartkorn, da bliver en Indskrænkning nødvendig. Vi tale nok om Frihed og om Eiendomsrettens Frihed, men vi maae ogsaa tænke paa, at Arbeideren maa have Frihed for sin Eiendomsret, saa at han kan have fri Benyttelse af sin Arbeidskraft og Tid, som er hans Eiendom, og det er den bedste Maade, hvorpaa et saadant Formaal